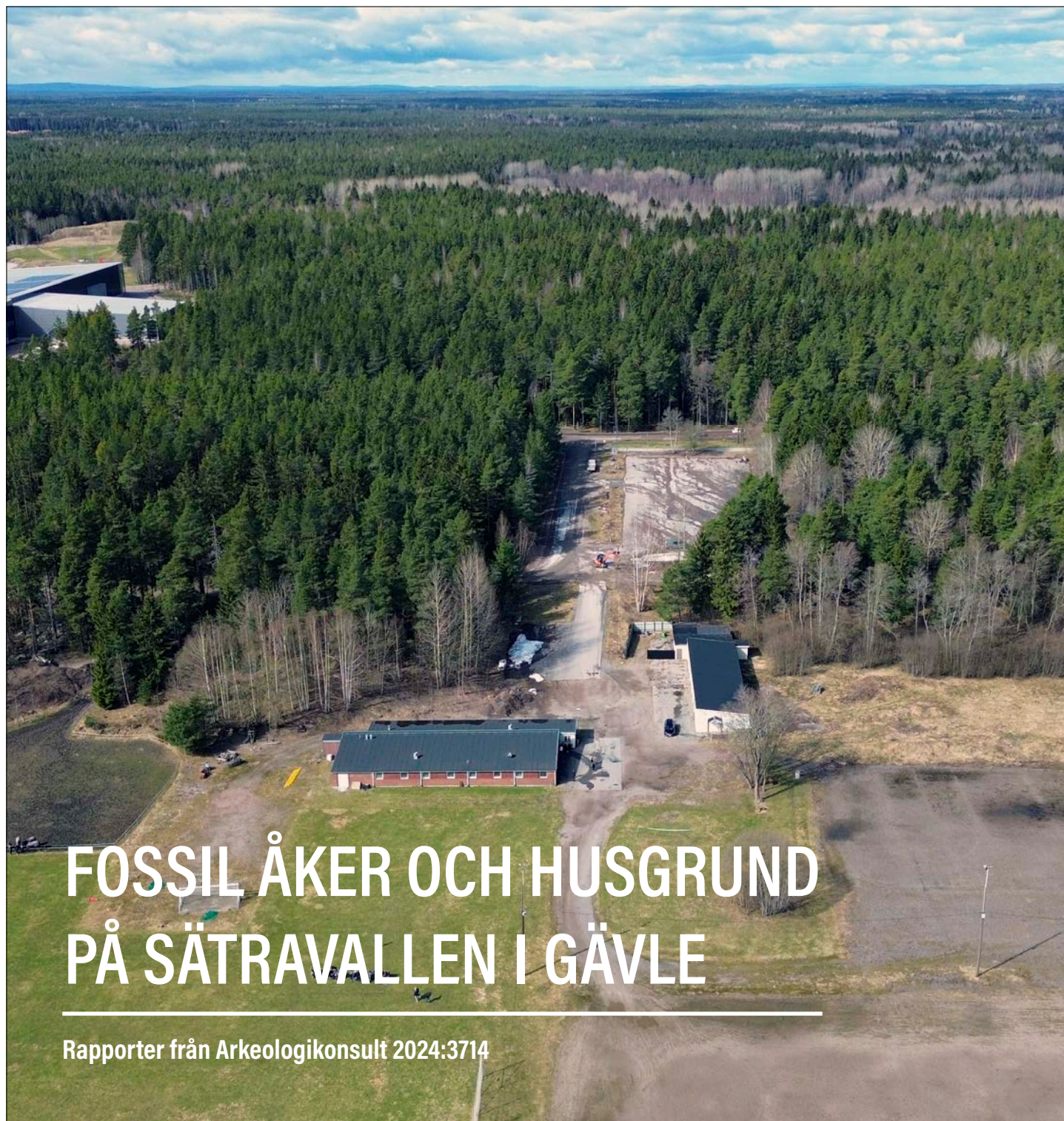

FOSSIL ÅKER OCH HUSGRUND PÅ SÄTRAVALLEN I GÄVLE

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3714

Arkeologisk utredning
Lämning L2024:1781, L2024:1782
Fastighet Sättra 10:1
Gävle socken och kommun
Gävleborgs län

Författare Anders Bornfalk Back

Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsens diarienummer:	431-9408-2023
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2024-01-11
Uppdragsnr i KMR:	202400071
Företagare:	Gävle kommun
Fastighet:	Sätra 10:1
Berörda lämningar, KMR:	L2024:1781, L2024:1782
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning
Utförandetid, fältarbete:	16–22 april 2024
Inmätningssystem:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdssystem:	RH 2000
Projektledare:	Anders Bornfalk Back
Rapportansvarig:	Anders Bornfalk Back
Fältpersonal:	Anders Bornfalk Back, Daniel Matsenius
Planer och layout:	Ida Söderström
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

ARKEOLOGIKONSULT
Karins väg 5, 194 61 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
www.arkeologikonsult.se

Fastighetskartan (Topografi 10 och Fastighetsindelning): ©Lantmäteriet
Drönarbild: Spridningstillstånd Lantmäteriet, ärendenummer LM2024/028582.
Omslagsbild: Utredningsområdet från sydöst.

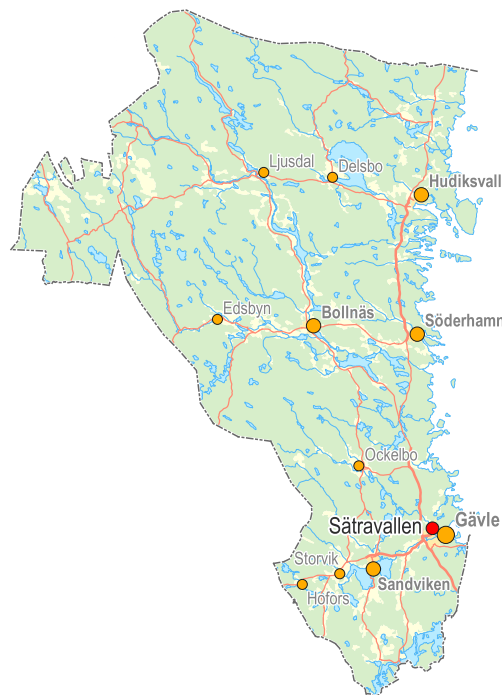
Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

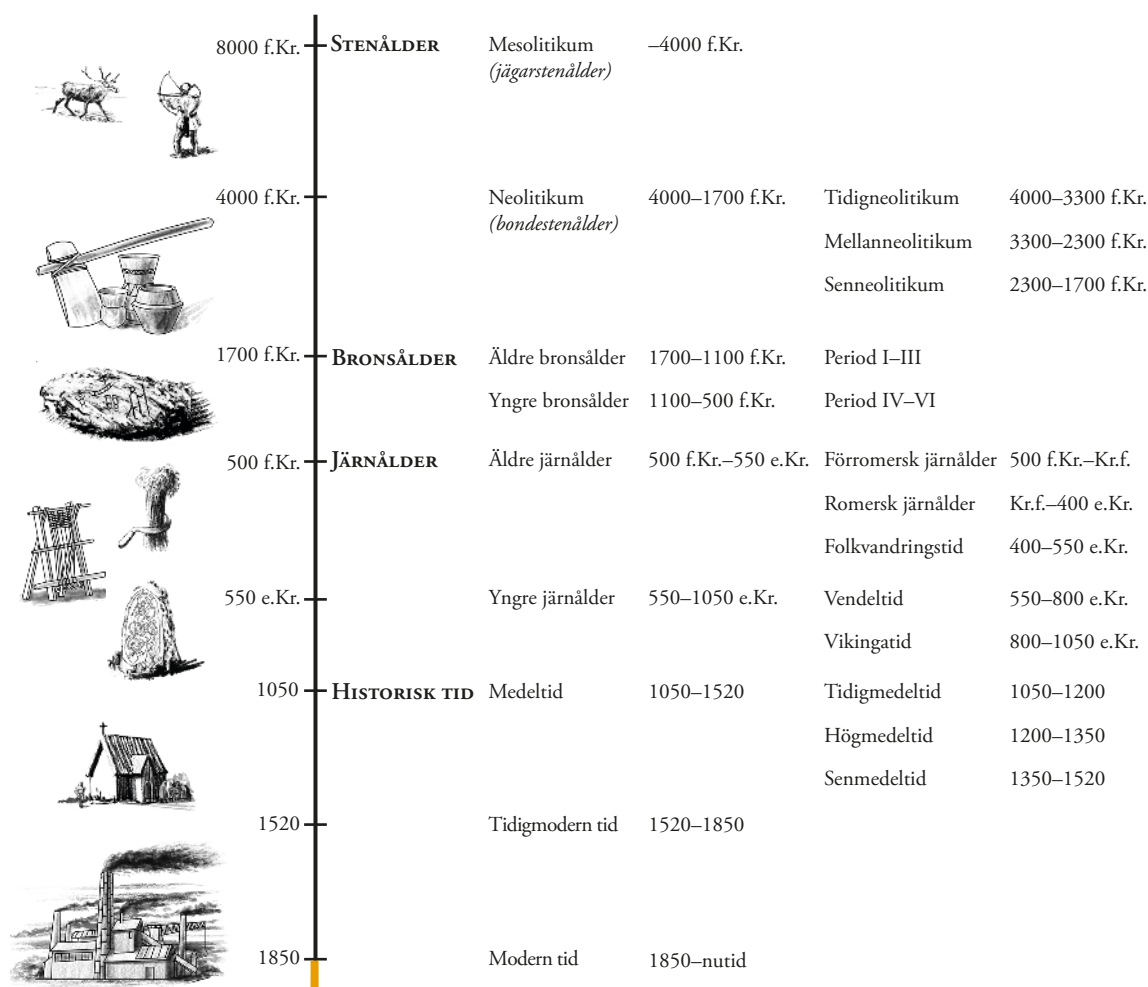
FOSSIL ÅKER OCH HUSGRUND PÅ SÄTRAVALLEN I GÄVLE

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3714

Arkeologisk utredning
Lämning L2024:1781, L2024:1782
Fastighet Sättra 10:1
Gävle socken och kommun
Gävleborgs län

Författare Anders Bornfalk Back

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
TOPOGRAFI	8
GENOMFÖRANDE	10
RESULTAT	10
Objekt 1. Fossil åker (efter 1850).....	12
Objekt 2. Husgrund (efter 1850).....	14
Objekt 3. Boplatsläge.....	16
Objekt 4. Boplatsläge.....	18
SLUTSATS	20
REFERENSER	21
Litteratur	21
Digitala källor	21
BILAGOR.....	22
Bilaga 1. Schakt	22
Bilaga 2. Kontexter	24

Figur 1. Platsen för den arkeologiska utredningen på Sättravallen i Gävle. Mot bakgrund av Topografi 50, skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

På uppdrag av länsstyrelsen i Gävleborgs län har Arkeologikonsult under våren 2024 genomfört en arkeologisk utredning på Sätrevallen i norra delen av Gävle stad (figur 1). Inom utredningsområdet påträffades vid inventeringen en fossil åker och en husgrund som bedömdes tillhöra agrar verksamhet som etablerades på platsen under andra halvan av

1800-talet och som övergavs under första halvan av 1900-talet. Lämningarna registrerades som övriga kulturhistoriska lämningar i Kulturmiljöregistret (L2024:1781, L2024:1782). Utredningsgrävning skedde inom två identifierade boplatslägen utan att något av antikvariskt intresse framkom. Inga fornfynd hittades vid utredningen.

INLEDNING

Arkeologikonsult har på uppdrag av Länsstyrelsen i Gävleborgs län utfört en arkeologisk utredning på Sätrevallen, Sättra, Gävle stad (dnr 9408-2023; figur 2). Beställare var Gävle kommun som arbetar med

att detaljplanlägga området. Syftet med utredningen var att ta reda på om fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar berörs av arbetsföretaget samt att preliminärt avgränsa dessa.

Figur 2. Drönarbild över utredningsområdet. Foto från sydöst.

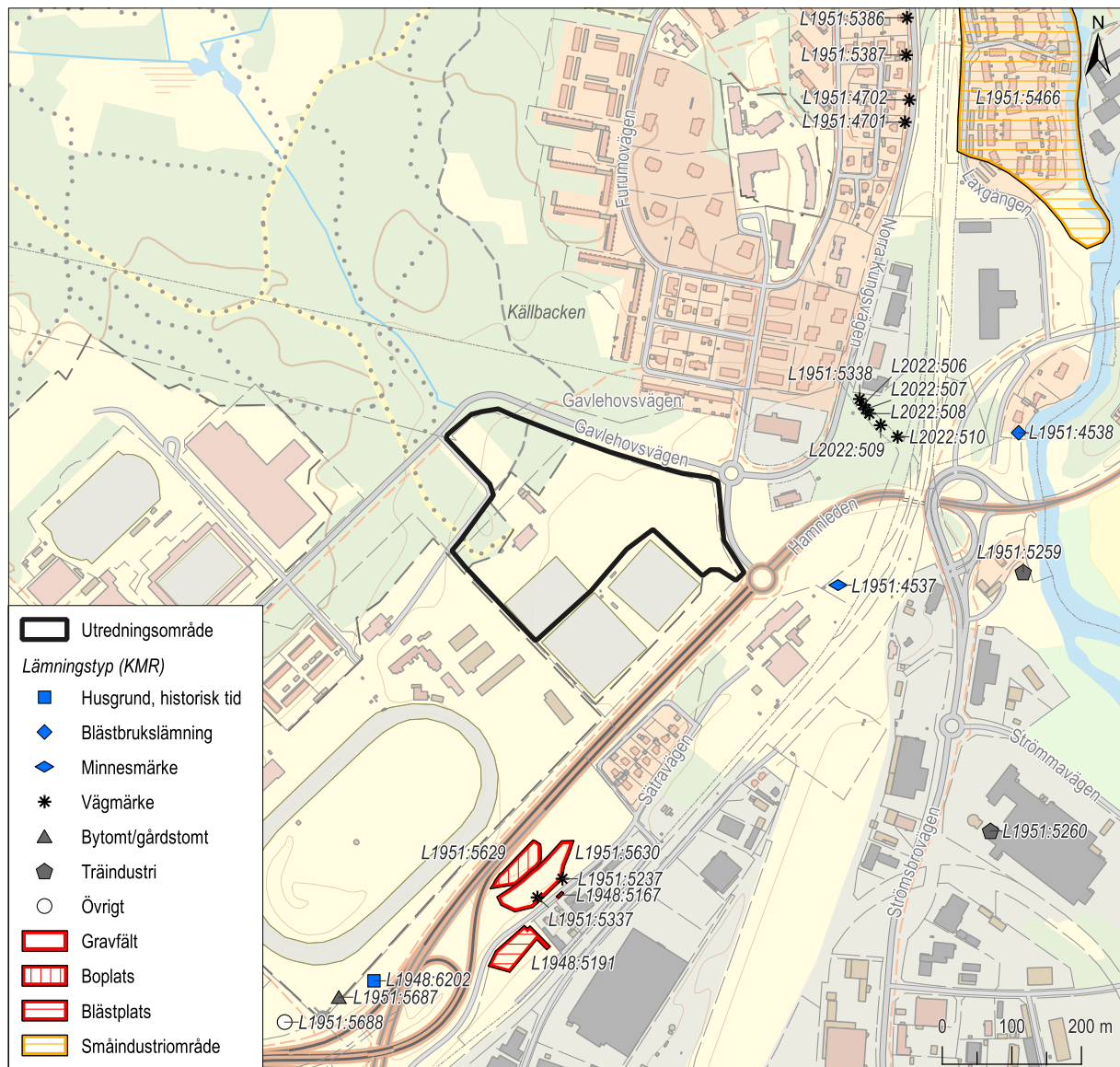
TOPOGRAFI

Utredningsområdet var cirka 73 000 m² och bestod av mindre delar skogsbeklädd sandig och stenig impedimentmark i väster och norr. Resterande del av området har sedan 1970-talet utgjort idrottsanläggningen Sätrevallen med grus- och gräsplaner, klubbhus och asfalterade parkeringar (figur 3). Dessförinnan bestod platsen av odlingsmark.

De högsta nivåerna inom utredningsområdet fanns i väster (14–16 m ö.h.) och de lägsta i öster (9–10 m ö.h.). De högre belägna ytorna reste sig ur havet under förromersk järnålder (från cirka 500 f.Kr.)

och de lägre först under vikingatid (från 800 e.Kr.) (SGU). Under hela järnåldern utgjordes utredningsområdet alltså av en strandzon och även under historisk tid låg platsen strandnära i och med den vik (Inre fjärden) som idag finns en knapp kilometer öster om utredningsområdet.

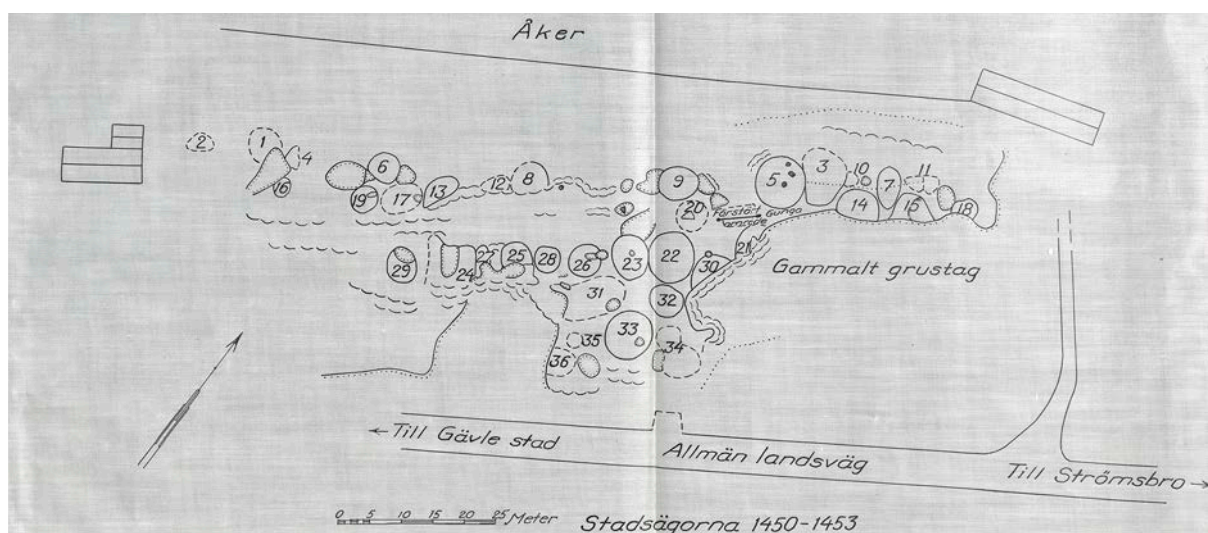
Inför utredningen fanns inga kända lämningar inom eller i nära anslutning till utredningsområdet. Cirka 300 meter söder om utredningsområdet ligger Sättra gravfält bestående av högar och stensättningar (L1951:5630; figur 4 och 5). En av

Figur 3. Utredningsområdet och närliggande lämningar enligt Kulturmiljöregistret (KMR). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:10 000.

högarna (nr 32) undersöktes 1930 och fynd av nitar, brända ben och järnfragment påträffades (GM 2580). Utifrån beskrivningen av fyndmaterialet är en tidsbestämning till yngre järnåldern trolig. På 1980-talet genomfördes en arkeologisk undersökning i anslutning till gravfältet inför vägarbeten. Då framkom lämningar efter bebyggelse, järnframställning och järnhantering i form av bland annat stolphus, ugnar och smidesgropar. Lämningarna daterades till yngre järnåldern med etablering sannolikt under vendeltid (Jeppson, rapportsammanställning 2007; Altner 2015). Vid senare arkeologiska schaktningsövervakningar på platsen har liknande lämningar framkommit med liknande dateringar (Altner 2014a, 2014b).

Den påträffade järnålderboplatsen kan vara föregångare till den historiskt kända Sättra by vars äldsta skriftliga belägg är från 1432 (*sæthrom*) (Ortnamnsregistret). Läget för den historiska bebyggelsen finns registrerad i Kulturmiljöregistret cirka 600 meter sydväst om utredningsområdet (L1951:5687) och baseras på uppgifter i historiskt kartmaterial. Vid en kulturmiljöutredning 2014 identifierades även en möjlig husgrund (L1948:6202) i anslutning till denna plats vilket tyder på att lämningar efter det historiska Sättra kan finnas bevarade här (Wennstedt Edvinger 2014:102).

Figur 4. Sättra gravfält (L1951:5630) enligt 1930 års kartering. Källa: Antikvarisk-topografiska arkivet, planritning, Gä 219.

Figur 5. Sättra gravfält (L1951:5630) är idag delvis beväxt med gran. Utredningsområdet vid Sättravallen ses i bakgrunden. Foto från sydväst.

GENOMFÖRANDE

I ett första steg genomfördes en kart- och arkivstudie. Historiska kartor från Lantmäteriets digitala samling studerades efter bebyggelseenheter och markanvändning inom utredningsområdet och relevanta kartor rektifierades. I Sveriges geologiska undersökning (SGU) kartvisare analyserades forna strandlinjer och jordarter. Tidigare kända kulturhistoriska lämningar granskades i Kulturmiljöregistret (Riksantikvarieämbetet) och Skogens Pärlor (Skogsstyrelsen). Uppgifter om lösfynd samt fyndmaterial och dokumentation från äldre undersökningar eftersöktes i Statens historiska museums (SHM) digitala katalog, i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA) och i Läns museet Gävleborgs samlingar.

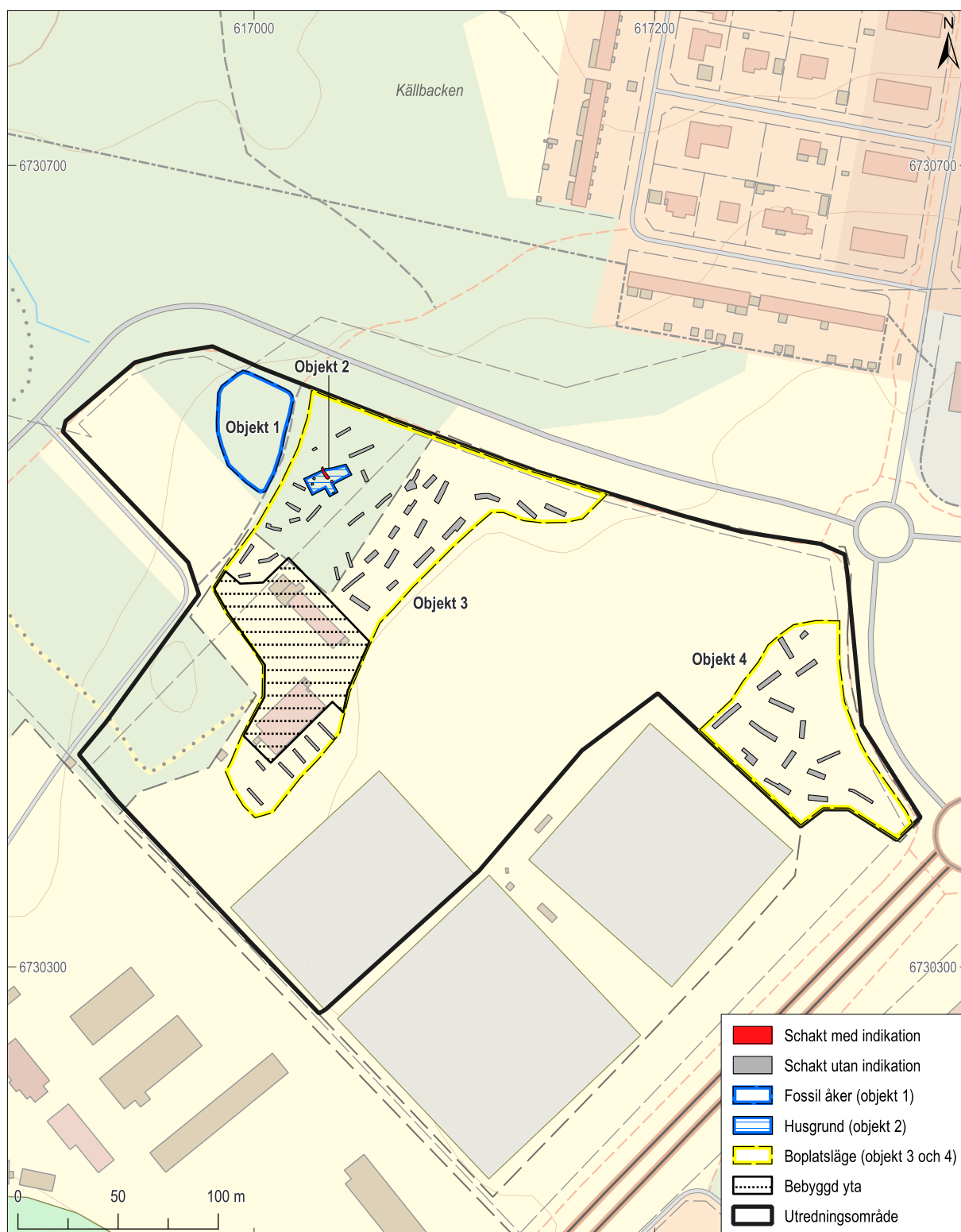
Hela utredningsområdet inventerades i fält efter lämningar synliga ovan mark och lägen där lämningar skulle kunna finnas under marknivå. Utredningsgrävning genomfördes på identifierade lägen i form av sökschaktning med grävmaskin. Upptagande av provrutor för hand kompletterade utredningsgrävningen där maskingrävning skulle kunna skada lämningar. Placeringen av sökschakten planerades efter tillgänglighet då det inom utredningsområdet fanns tät skog, ledningar, bebyggelse, hästhage och asfalterade ytor. Påträffade lämningar mättes in med RTK-GPS och dokumenterades i skrift och foto. Kontexter undersöktes endast i den utsträckning det var nödvändigt för att fastställa antikvarisk status.

RESULTAT

Utredningen slog fast att inga fornlämningar finns inom utredningsområdet. Däremot påträffades lämningar efter igenlagd åker och en husgrund i nordvästra delen av utredningsområdet vilka bedömdes som övrig kulturhistorisk lämning. Utöver det sökschaktades två boplatslägen utan att något av antikvariskt intresse framkom (figur 6 och 7). För ingående beskrivning av påträffade kontexter och schakt hänvisas till bilaga 1 respektive 2.

Objekt	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning
1	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning
2	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning
3	Boplatsläge	-
4	Boplatsläge	-

Figur 6. Fyra objekt identifierades inom utredningen. Två objekt (1 och 2) registrerades som övrig kulturhistorisk lämning och två objekt (3 och 4) utgick efter sökschaktning.

Figur 7. Utredningens fyra identifierade objekt samt schakten från sökschaktningen. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:3000.

Objekt 1. Fossil åker (efter 1850)

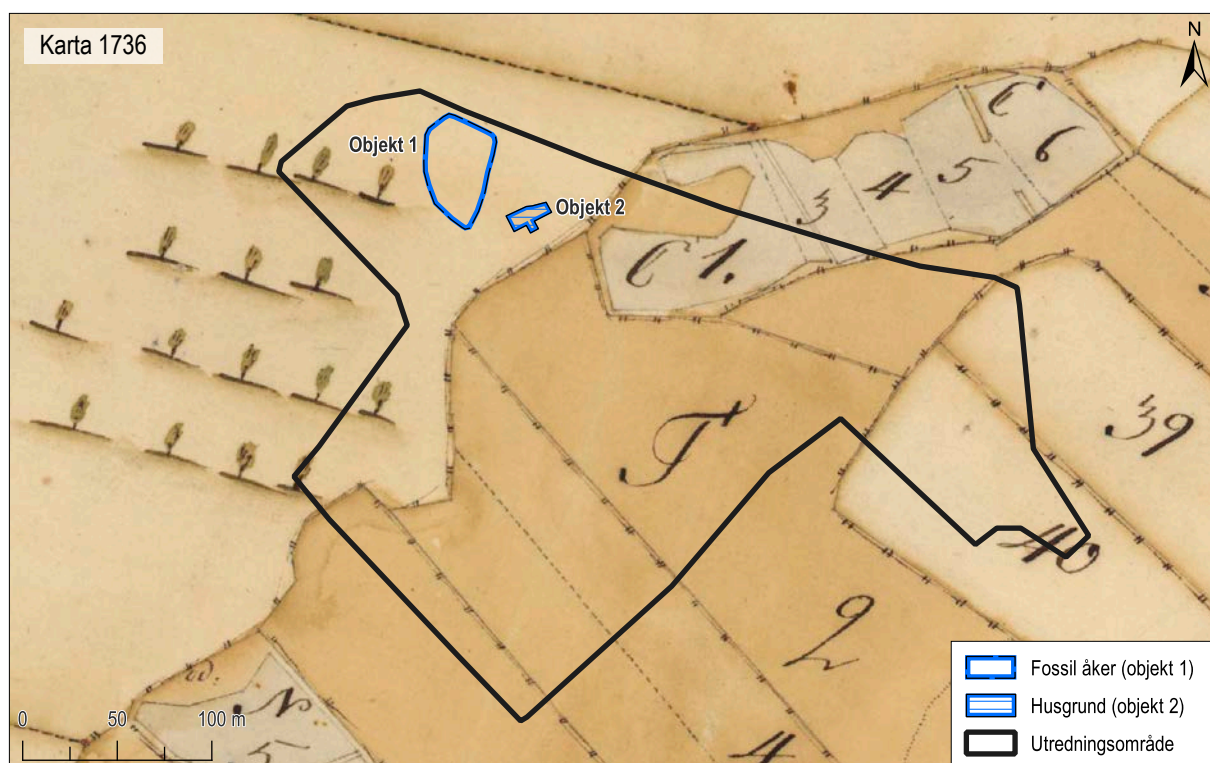
Vid fältinventeringen påträffades lämningar efter igenlagd odlingsmark i skogsområdet i nordvästra delen av utredningsområdet. Dessa bestod av samlingar med röjningssten, diken och en plan och stenröjd åkeryta (figur 8). Lämningarna uppvisade inte äldre formelement utan framstod som sentida. I det historiska kartmaterialet framgår att stora delar av utredningsområdet utgjort åker- och ängsmark ända fram till 1970-talet då Sättravallens idrottsplats anlades. Platsen för de påträffade odlingslämningarna redovisas däremot som skogsmark i både 1600-talets

och 1700-talets kartmaterial, till exempel på 1736 års avmätning (figur 9). Under en period under andra halvan av 1800-talet hade dock mindre åkerytor tagits upp även här, vilket syns på kartan över Laga skifte från 1876 där de påträffade lämningarna sammanfaller med odlingsmarken (figur 10). Vid publiceringen av Ekonomiska kartan från 1955 hade denna åker övergivits.

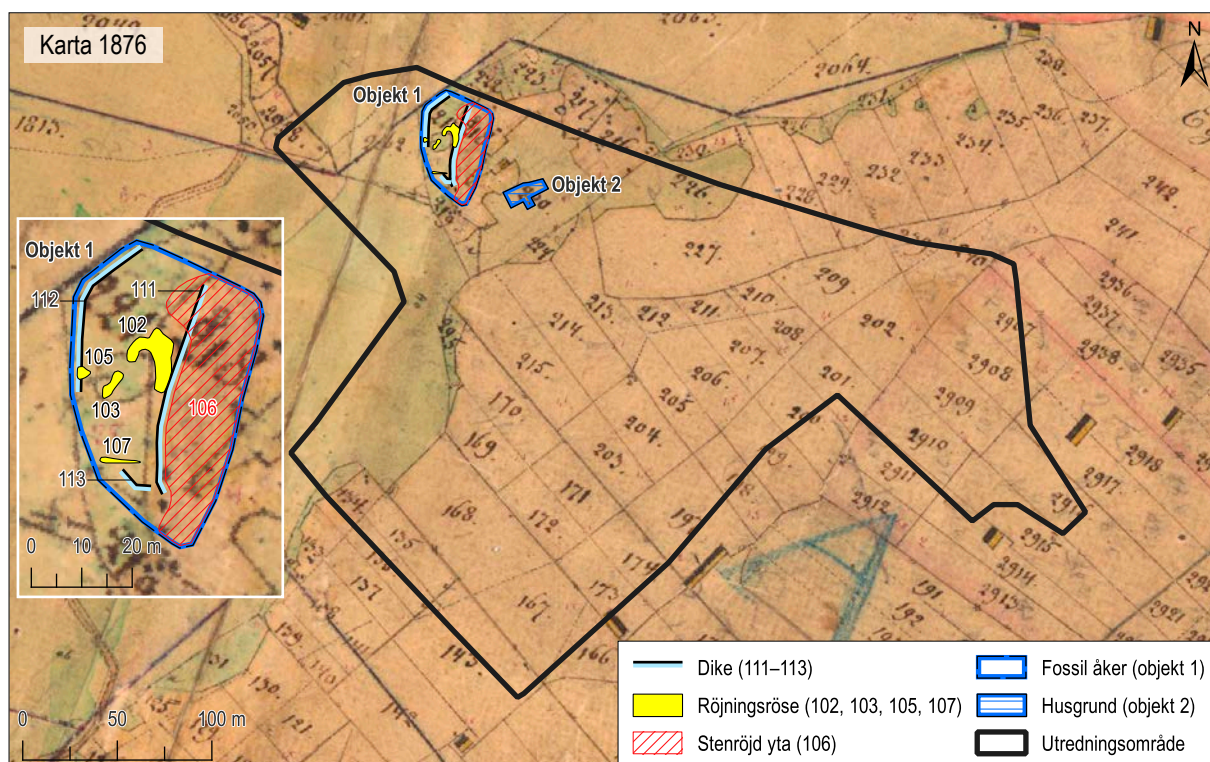
Sammantaget bedömdes de påträffade lämningarna utgöra spåren av det sena 1800-talets odling och registrerades som *Fossil åker – Övrig kulturhistorisk lämning* (L2024:1781) i Kulturmiljöregistret.

Figur 8. Röjningsröse (105) och dike (112) i den fossila åkern (objekt 1). Foto från söder.

Figur 9. Vid uppmätningen av 1736 års karta utgjordes ytan där den fossila åkern (objekt 1) påträffades av skogsmark. Skala 1:4 000.

Figur 10. Den fossila åkern (objekt 1) sammanföll med åkermark som den redovisas på 1876 års karta. Skala 1:4 000. Detalj av objekt 1 i skala 1:1 500.

Objekt 2. Husgrund (efter 1850)

Cirka 15 meter öster om den fossila åkern påträffades en husgrund. Denna bestod av en 17x7 meter stor syllstensgrund (110) vars östra gavel var uppbyggd med en kvadratisk stenpackning (101) för att kompensera för lägre terräng. Ett stenpackning som bildat ett fundament för en ingångsramp fanns vid södra långsidan (104; figur 11–13). För att få underlag till tidsbestämning togs ett schakt upp med maskin inom och över syllstenarna på norra långsidan och fyra rutor handgrävdes på och i anslutning till husgrunden (figur 14). Hela objektet metalledetekterades också. Inga fynd eller konstruktionselement som skulle kunna datera byggnaden närmare framkom men fragment av taktegel och en järnspik (ej handsmidd) påträffades i schakt 26 som togs upp inom husgrunden skulle kunna tillhöra huskonstruktionen. Recenta föremål som en mustaschkam i plast, en patronhylsa och en skruvkork från Aktiebolaget Vin & Spritcentralen (etablerat 1917) påträffades också men tolkades ha avsatts efter det att husets övergivits. På kartan över Laga skifte 1876 redovisas en cirka 5x5 meter stor byggnad, sannolikt en åkerlada, cirka 10 meter norr om husgrunden (se figur 10). Skillnaderna i storlek talar dock mot att detta är samma byggnad men kartans hus skulle kunna vara en föregångare till utredningens husgrund. Inga spår av kartans byggnad kunde identifieras inom utredningen. Platsen för husgrunden redovisas som skog utan byggnader på Ekonomiska kartan från 1955.

Sammantaget bedöms husgrunden som en ekonomibyggnad (åkerlada) tillhörande den igenlagda åkermarken som ligger i anslutning (objekt 1) och att den uppfördes, brukades och övergavs mellan sent 1800-tal och mitten av 1900-tal. Lämningen registrerades som *Husgrund, historisk tid – Övrig kulturhistorisk lämning* (L2024:1782) i Kulturmiljöregistret.

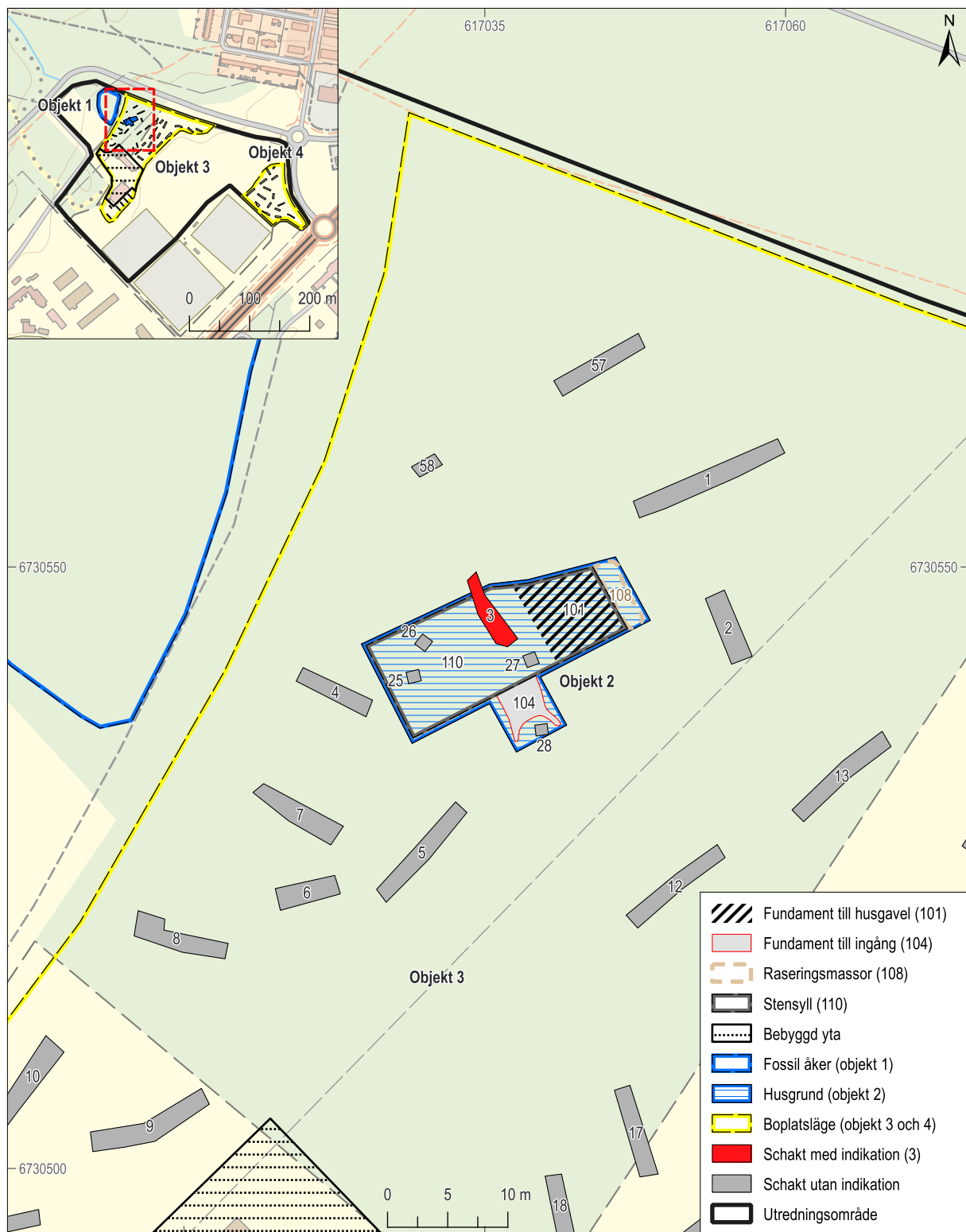
Figur 11. Avmossade syllstenar (110) i norra långsidan till den påträffade husgrunden (objekt 2). Foto från väster.

Figur 12. Östra gaveln till husgrunden (objekt 2) var uppbyggd av en kvadratisk stenpackning (101). Foto från nordöst.

Figur 13. Ett fundament för en ingångsramp (104) fanns i anslutning till södra långsidan av husgrunden (objekt 2). Foto från sydväst.

Figur 14. Den påträffade husgrunden inom objekt 2. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:500. Översikt med objekt 1–4 i skala 1:10 000.

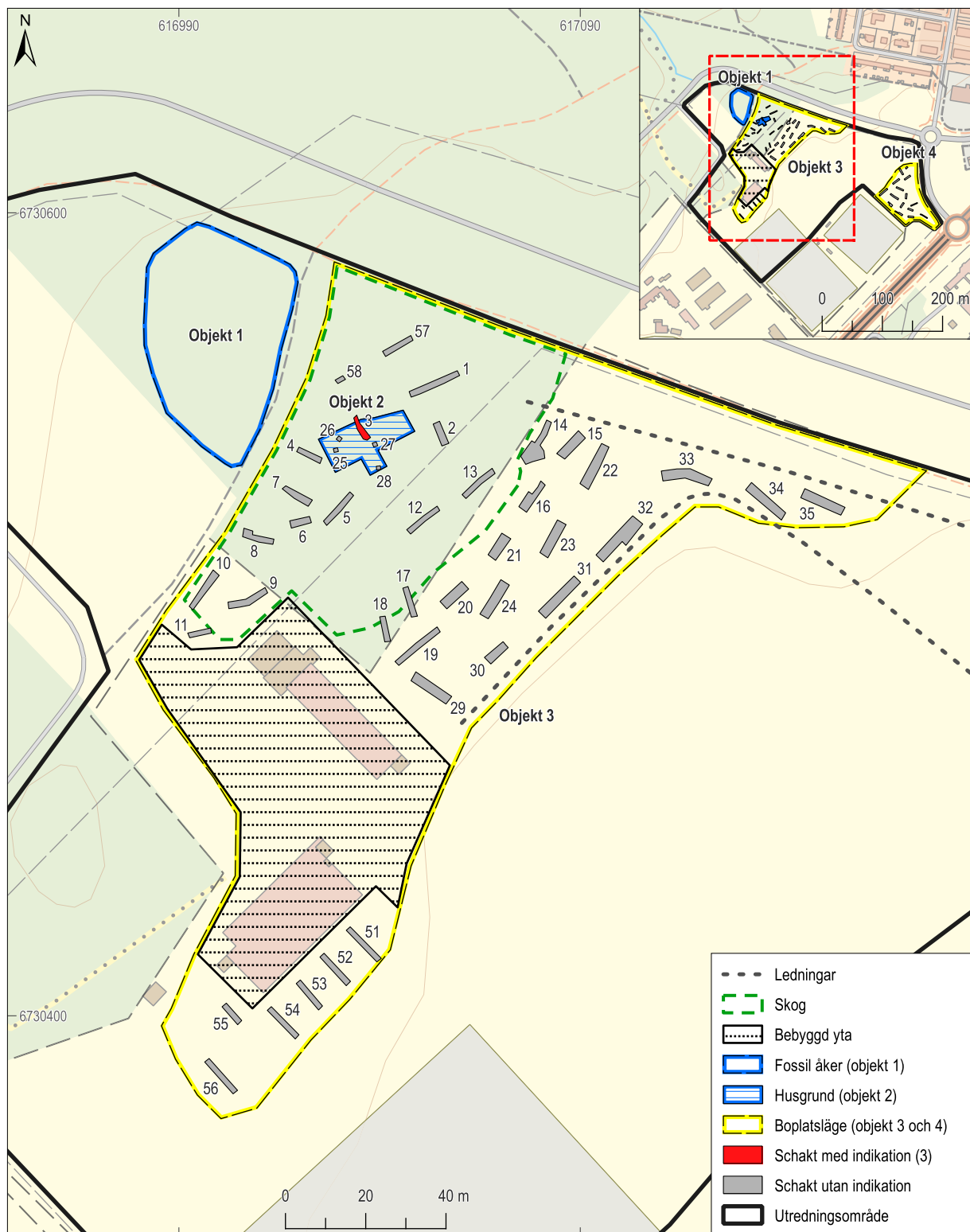
Objekt 3. Boplatsläge

En yta i norra delen av utredningsområdet bedömdes som ett möjligt boplatsläge som det var nödvändigt att sökschakta för att utreda om fornlämningar fanns under marknivå. Platsen bestod här av skogsbeklädd impedimentmark av lättare jordar (sandig morän) som sluttade svagt mot söder och övergick i foten av impedimentet till en plan yta med lerinblandad jordmån (figur 15). Höjdnivåerna låg på 10–13 m ö.h. vilket tillät aktivitet från Kristi födelse. Boplatsläget var cirka 15 500 m² men 4000 m² bestod av hus, urschaktade och asfalterade ytor.

Skogen var bitvis mycket tät och schakten fick placeras där grävmaskinen kom åt. En kabel och en vattenledning gick längs norra och östra delen och schakten fick planeras för att undvika dessa. Utöver det togs ett säkerhetsavstånd till gång- och cykelvägen som löpte längs norra delen av utredningsområdet. Totalt togs 39 schakt upp på boplatsläget med en sammanslagen area på 658 m² vilket motsvarar cirka 5,7 % av den tillgängliga ytan (figur 16). Ett av schakten sammanföll med objekt 2 (husgrunden, se figur 14), i övrigt framkom inga fynd eller lämningar av antikvariskt intresse.

Figur 15. Objekt 3 utgjordes av ett boplatsläge som sökschaktades. Foto från sydväst.

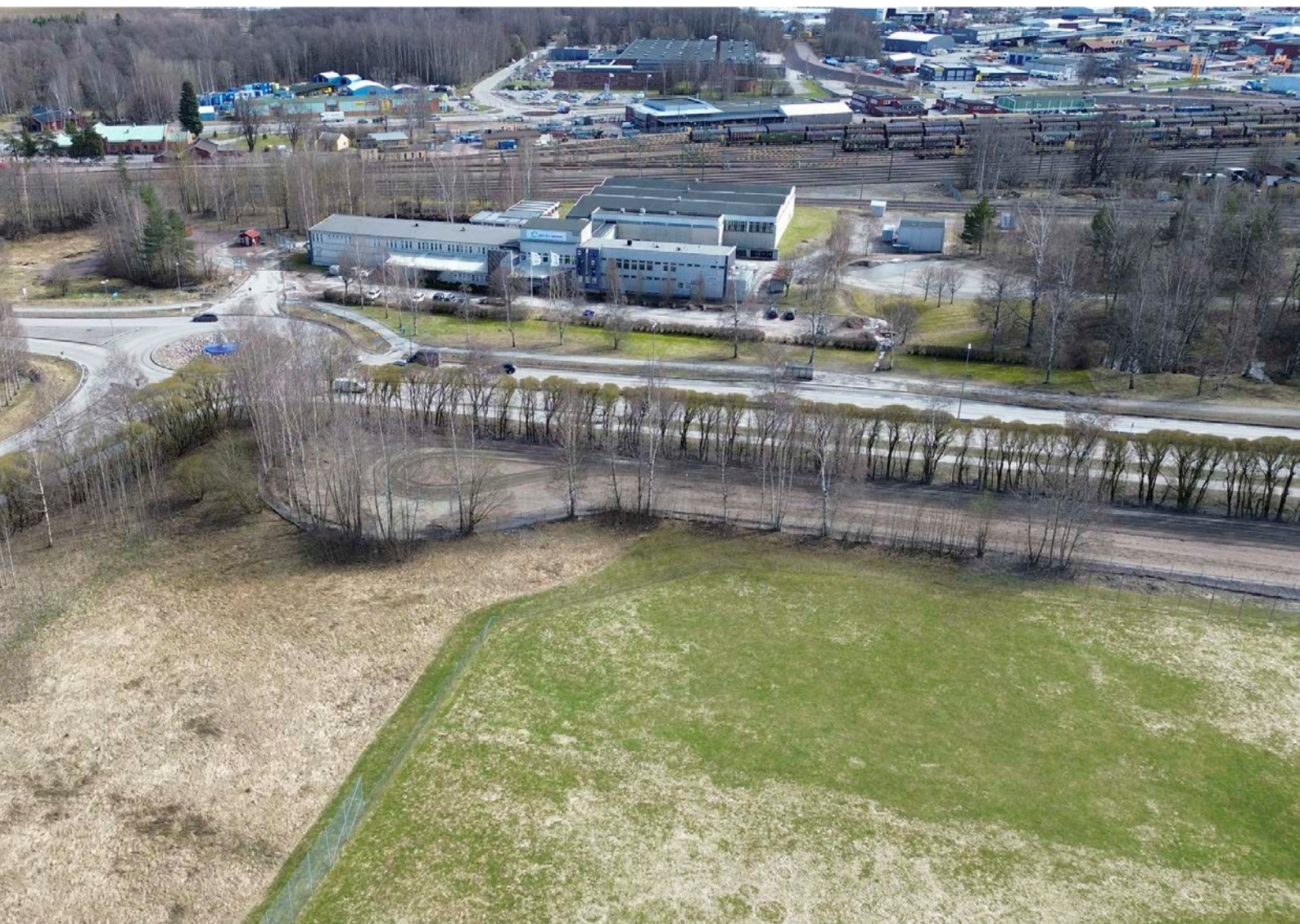

Figur 16. Schaktplan över objekt 3 (boplatsläge). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1500. Översikt med objekt 1–4 i skala 1:10 000.

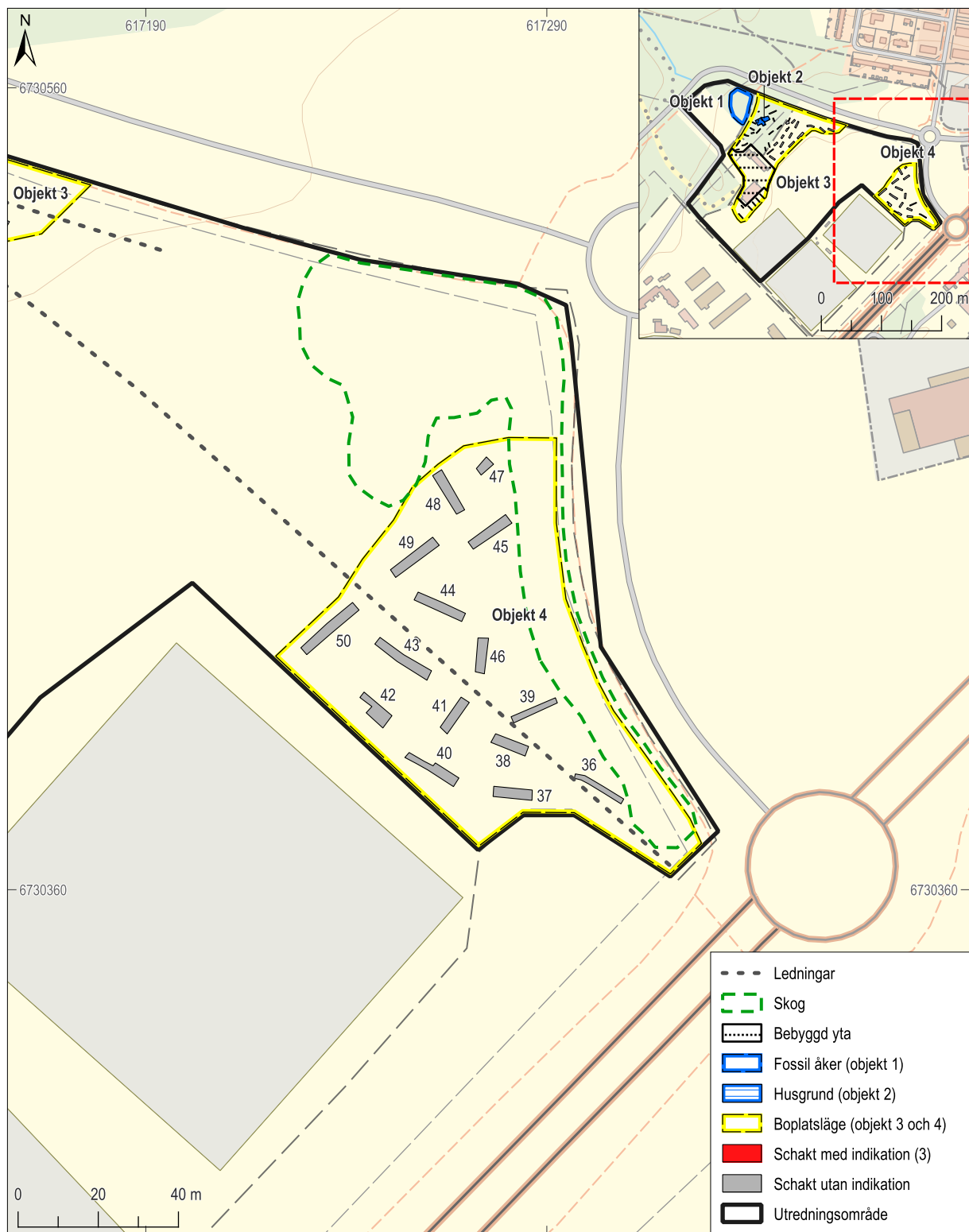
Objekt 4. Boplatsläge

Även i södra delen av utredningsområdet bedömdes en 5 500 m² stor yta som ett möjligt boplatsläge (figur 17). Platsen bestod av plan gräsmark som bitvis täcktes av träd och sly. Enligt SGU:s jordartskarta skulle jordmånen vara postglacial lera men ytan låg i nära anslutning till lättare jordar som bedömdes kunna sträcka sig in i delar av boplatsläget, vilket vid sökschaktningen visade sig stämma. Ytan

låg i anslutning till änden av Sätträåsen som löper strax söder om utredningsområdet på vilken Sätträ gravfält ligger. Det identifierade lägets närhet till åsen öppnade för att fornlämningar här skulle kunna finnas under marknivå och ytan sökschaktades. Totalt togs 15 schakt upp med en sammanslagen area på 386 m² vilket motsvarar cirka 7 % av ytan (figur 18). Inga fynd eller lämningar av antikvariskt intresse påträffades.

Figur 17. Objekt 4 utgjorde ett boplatsläge i södra delen av utredningsområdet. Änden av Sätträåsen låg strax utanför utredningsområdet och kan anas till höger i bild. Foto från nordväst.

Figur 18. Schaktplan över objekt 4 (boplatsläge). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1500. Översikt med objekt 1–4 i skala 1:10 000.

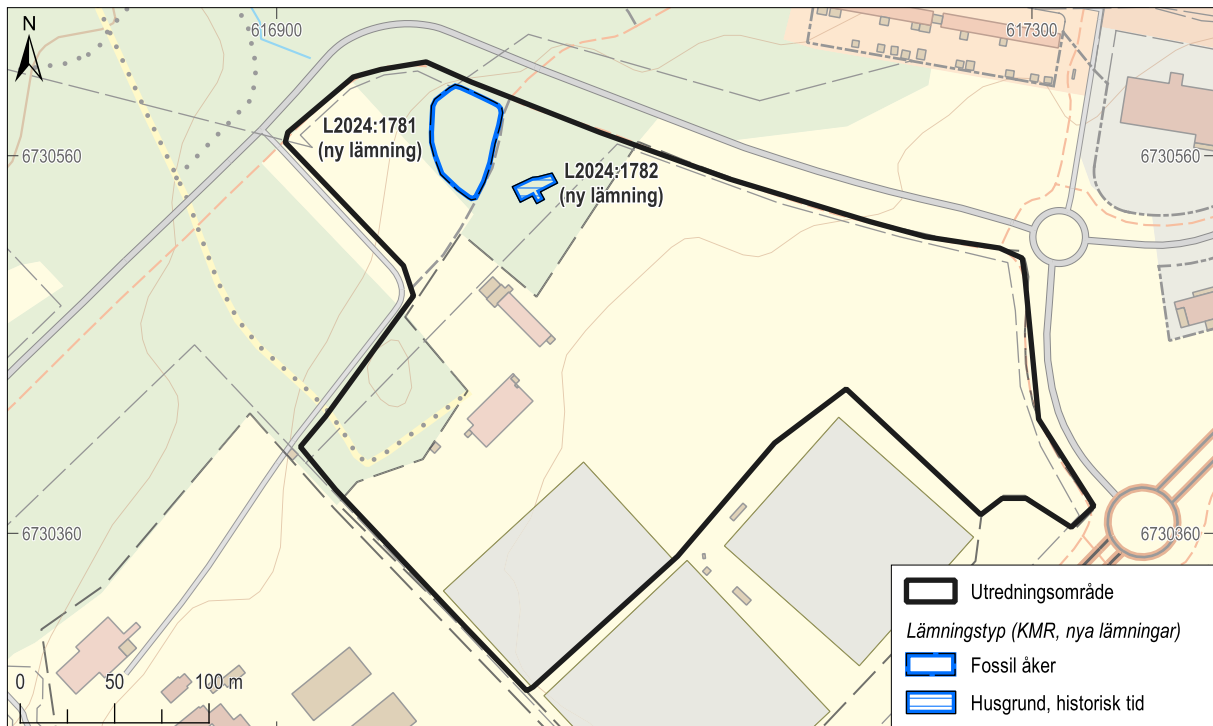
SLUTSATS

Vid den arkeologiska utredningen påträffades en fossil åker och en husgrund från andra halvan av 1800-talet och första halvan av 1900-talet. Dessa registrerades som övriga kulturhistoriska lämningar

i Kulturmiljöregistret (figur 19 och 20). Utredningen uppfyllde undersökningsplanens genomförande och målsättning.

Objekt	Lämnings-nr (KMR)	Lämnings-typ	Tidigare antikvarisk bedömning	Ny antikvarisk bedömning	Undersöknings-status	Beskrivning av lämning
1	L2024:1781	Fossil åker	-	Övrig kulturhistorisk lämning	Ej undersökt	Fossil åkermark, ca 60x20–40 m (N–S), bestående av en plan och stenröjd yta som i V begränsas av dike. Samlingar med röjningssten finns väster om den stenröjda ytan där även ytterligare diken finns. Lämningen sammanfaller med odlingsmark som den redovisas på 1876 års Laga skifte. Platsen är idag beväxt av träd.
2	L2024:1782	Husgrund, historisk tid	-	Övrig kulturhistorisk lämning	Delundersökt	Husgrund, rektangulär, ca 17x7 m (NÖ–SV), bestående av en syllstensgrund i V, N, Ö och SÖ konstruerad av tätt lagda skarpkantiga (ej huggna) stenar. Ingen syll synlig i SV. Gaveln i Ö uppbyggd med en kvadratisk stenpackning för att kompensera för sluttande terräng. Längs långsidan i S finns en stenpackning som varit fundament för en ingångsramp. Lämningen något skadad av skogsväg i nordöst. Beväxt med enstaka träd. Schakt upptagna på lämningen (dnr 9408-2023).

Figur 19. Utredningen identifierade fossil åker (L2024:1781) och en husgrund (L2024:1782) som registrerades som övriga kulturhistoriska lämningar i KMR. För lämningarnas läge se figur 20.

Figur 20. Den påträffade fossila åkern (L2024:1781) och husgrunden (L2024:1782) låg i den nordvästra delen av utredningsområdet. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:4 000. För beskrivning av respektive lämning se figur 19.

REFERENSER

Litteratur

ALTNER, A. 2015. *Bebyggelse och hantverk i Sättra. Rapportsammanställning efter äldre arkeologisk undersökning*. Länsmuseet Gävleborg, rapport 2015:24.

ALTNER, A. 2014A. *Sättra koloniområde. Arkeologisk förundersökning i form av sökschaktsgrävning*. Läns-museet Gävleborg, rapport 2015:20.

ALTNER, A. 2014B. *Sättra gravfält och Gävle stadslager*. Länsmuseet Gävleborg, rapport 2015:24.

WENNSTEDT EDVINGER, B. 2014. *Gävle-Hofors. Kulturmiljöutredning och arkeologisk utredning steg 1. Gävle, Sandvikens och Hofors kommuner, Gävleborgs län*. Arkeologacentrum AB, rapport 1413.

Arkiv

ATA = ANTIKVARISK-TOPOGRAFISKA ARKIVET
Gä 219. Planritning över Sättra gravfält, 1930.

GM = LÄNSMUSEET GÄVLEBORG
Inventarienummer 2580.
Uppgifter om fyndmaterial från Boo von Malm-borgs undersökningen av en grav på Sättra gravfält 1930.

JEPPSON, A. 2007. Rapportsammanställning. Slutundersökning 1981, GÄ, Gävle, Sättra RAÄ 2. Riksantikvarieämbetet, UV-C. ATA, RAÄ-dnr 321-4672-2004.

Digitala källor

KULTURMILJÖREGISTRET (KMR)
Riksantikvarieämbetets söktjänst (Fornsök) med alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige
<https://app.raa.se/open/fornsok/>

SKOGSSTYRELSEN
Skogens pärlor
<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING (SGU)
Kartvisaren, strandförskjutningsmodell
<https://apps.sgu.se/kartvisare/>

STATENS HISTORISKA MUSEUM
Digitala katalogen
<https://mis.historiska.se/mis/sok/sok.asp>

ISOF, ORTNAMNSREGISTRET
Institutet för språk och folkminnen
<https://ortnamnsregistret.isof.se/place-names>

Kartor

Lantmäterimyndighetens arkiv
Laga skifte 1876
Sättra, Gävle kommun, Gävleborgs län
Aktbeteckning: 21-hil-195

Lantmäteristyrelsens arkiv
Geometrisk avmätning 1736
Sättra nr 1–6, Hille sn, Gävleborgs län
Aktbeteckning: V 20-22:1
Lantmätare: Nils Lindbeck, Nils Spole

Rikets allmänna kartverks arkiv
Ekonomiska kartan 1955
Bladnamn: Strömsbro, 13H6e55
Rak-id: J113-13H6e55

BILAGA 1. SCHAKT

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Lämnings-nr (KMR)
1	Schakt utan indikation	13x1,4	21,5	0,4	Matjord, 0,2 m. Undergrund av ljusgrå stenig och grusiga morän med inslag av lera.		
2	Schakt utan indikation	6x1,4	10	0,4	Mylla med sten, 0,3 m. Undergrund av ljusgrå stenig och siltig morän.		
3	Schakt med indikation	6,5x1,4	8,5	0,4	Matjord, 0,2 m. Undergrund av brun stenig och sandig morän. Syllstensrad i norr (110).	110	L2024:1782
4	Schakt utan indikation	6,5x1,4	8,5	0,3	Mylla med sten, 0,2 m. Undergrund av rödbrun stenig och grusiga morän.		
5	Schakt utan indikation	10x1,4	14	0,3	Mylla med sten, 0,2 m. Undergrund av rödbrun stenig och grusiga morän.		
6	Schakt utan indikation	5x1,6	8,5	0,4	Mylla med sten, 0,25 m. Undergrund av ljusgrå grusig och stenig morän.		
7	Schakt utan indikation	7,5x1,4	12,5	0,3	Mylla med sten, 0,2 m. Undergrund av ljusgrå och rödbrun sandig och stenig morän.		
8	Schakt utan indikation	8x1,4–2,1	12,5	0,3	Mylla med sten, 0,25 m. Undergrund av ljusgrå och brun grusig morän.		
9	Schakt utan indikation	10,5x1,4	17	0,3	Mylla med sten, 0,25 m. Undergrund av ljusgrå och brun grusig och stenig morän.		
10	Schakt utan indikation	11x1,4	17,5	0,4	Mylla med sten, 0,3 m. Undergrund av rödbrun och ljusgrå grusig och stenig morän.		
11	Schakt utan indikation	6x1,4	7	0,3	Mylla med sten, 0,2 m. Undergrund av grå och ljusbrun grusig och stenig morän.		
12	Schakt utan indikation	9,5x1,4	12,5	0,4	Matjord med enstaka stenar, 0,3 m. Undergrund av ljusgrå stenig och sandig morän.		
13	Schakt utan indikation	10x1,4	14	0,4	Matjord med inslag av sten, 0,25 m. Undergrund av ljusgrå siltig och stenig morän, uppslipprande vatten i öster.		
14	Schakt utan indikation	12x1,4-5,2	31	0,3	Matjord, 0,25 m. Undergrund av brun grusig morän, inslag av sten. En nedgrävning (109).	109	
15	Schakt utan indikation	8x2,5	18,5	0,4	Matjord, 0,3 m. Undergrund av ljusgrå sandig silt, enstaka stenar.		
16	Schakt utan indikation	8,5x1,4–2,4	16	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av grå siltig lera med enstaka stenar.		
17	Schakt utan indikation	7,5x1,4	11	0,3	Matjord 0,2 m. Undergrund av grå siltig lera med enstaka stenar.		
18	Schakt utan indikation	6,5x1,4	9	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av grå siltig lera.		
19	Schakt utan indikation	13,5x1,4	20	0,4	Matjord, 0,3 m. Undergrund av grå lera.		
20	Schakt utan indikation	7,5x2,5	18,5	0,4	Matjord, 0,3 m. Undergrund av ljusbrun lera.		
21	Schakt utan indikation	6,5x2,5	16	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbrun siltig lera.		
22	Schakt utan indikation	11,5x2,5	27,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av morängrus i norr, av gråbrun siltig lera med enstaka större stenar i söder.		
23	Schakt utan indikation	9x2,4	22,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av beige siltig lera.		
24	Schakt utan indikation	10x2,5	24,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbrun lera.		
25	Schakt utan indikation	1x1	1	0,2	Torv och mylla, 0,15 m. Undergrund av rödbrun grusig och stenig morän.		
26	Schakt utan indikation	1x1	1	0,2	Torv och mylla, 0,15 m. Undergrund av rödbrun grusig och stenig morän. Fragment av tegelpannor och järnspik (ej handsmidda).		
27	Schakt utan indikation	1x1	1	0,2	Torv och mylla, 0,15 m. Undergrund av brun sandig och stenig morän.		
28	Schakt utan indikation	1x1	1	0,2	Torv och mylla, 0,1 m. Undergrund av brun grusig och stenig morän.		

Bilaga 1. Schakt, forts.

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Lämnings-nr (KMR)
29	Schakt utan indikation	10,5x2,5	26	0,4	Matjord, 0,3 m. Undergrund av grå lera.		
30	Schakt utan indikation	6x2,2	10	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbrun lera med enstaka stenar.		
31	Schakt utan indikation	12,5x2,5	30	0,45	Matjord 0,35 m. Undergrund av gråbrun lera.		
32	Schakt utan indikation	13,5x2,4–3,6	40,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbrun lera, dike i N–S riktning.		
33	Schakt utan indikation	12,5x2,4	29,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av grusig och stenig morän. Recenta störningar/nedgrävningar i västra delen och östra änden.		
34	Schakt utan indikation	12x2,1	25,5	0,4	Matjord 0,25 m. Undergrund i NV av grusig och stenig morän, gråbrun sandig lera i resterande del.		
35	Schakt utan indikation	11x2,3	25,5	0,3	Matjord 0,25 m. Undergrund av gråbrun siltig lera.		
36	Schakt utan indikation	13,5x1,4	18,5	0,4	Matjord 0,25 m. Undergrund av brunbeige flammig sand.		
37	Schakt utan indikation	9,5x2,6	25	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig sand beige/orange/brun.		
38	Schakt utan indikation	9x2,5	22,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig sand beige/orange/brun.		
39	Schakt utan indikation	12x1,4	17,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/grå/orange sand.		
40	Schakt utan indikation	14x1,4-2,5	28,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/grå/orange sand.		
41	Schakt utan indikation	9,5x2,5	22,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/grå/orange sand.		
42	Schakt utan indikation	9x1,7–3,7	26	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/grå/orange sand. Stört av flera recenta nedgrävningar.		
43	Schakt utan indikation	15x2,6	36,5	0,4	Torv och matjord, 0,3 m. Undergrund av ljusgrå sand.		
44	Schakt utan indikation	13x2,3	29,5	0,4	Torv och matjord, 0,3 m. Undergrund av ljusgrå sand.		
45	Schakt utan indikation	11,5x2,5	28,5	0,4	Torv och matjord, 0,3 m. Undergrund av ljusgrå sand.		
46	Schakt utan indikation	9x2,5	21,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/orange/brun sand.		
47	Schakt utan indikation	4x2,3	9	0,5	Hela schaktet stört, 0,4 m påförd grus och sten därefter omrörd sandig lera.		
48	Schakt utan indikation	11,5x2,5	28,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/orange/brun sand.		
49	Schakt utan indikation	13x5x2,6	33	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/orange/brun sand.		
50	Schakt utan indikation	17,5x2,3	42,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av flammig beige/orange/brun sand.		
51	Schakt utan indikation	11x1,4	15	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbeige lera.		
52	Schakt utan indikation	10x1,4	14	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbeige lera.		
53	Schakt utan indikation	8,5x1,4	12	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbeige lera.		
54	Schakt utan indikation	10x1,4	13,5	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbeige lera.		
55	Schakt utan indikation	5,5x1,4	8,5	0,4	Hela schaktet stört av utfyllnad till körväg samt ett ledningsschakt.		
56	Schakt utan indikation	10,5x1,4	15	0,4	Matjord 0,3 m. Undergrund av gråbeige lera.		
57	Schakt utan indikation	8x1,4	10	0,3	Mylla 0,2 m. Undergrund av beige lerig sand.		
58	Schakt utan indikation	2x1,4	2,5	0,3	Mylla 0,2 m. Undergrund av grusig och stenig morän.		

BILAGA 2. KONTEXTER

Kontext-nr	Typ	Storlek (m)	Höjd/djup (m)	Beskrivning	Schakt	Lämnings-nr (KMR)
101	Fundament till husgavel	7,3x6,3	0,4	Kvadratisk stenpackning av stenar mellan 0,2x0,2 m till 0,7x0,5 m lagd inom östra delen av syll till husgrund. Utgör uppbyggd gavel till huset där marken sluttade mot öster. Stenpackningen utrasad mot öster (se 108). Skadad av skogsväg i norr.	-	L2024:1782
102	Röjningsröse	12,5x9	0,6	Oregelbunden samling av stenar mellan 0,3x0,2 m och 0,5x0,4 m. Delvis övermossade. Stenfritt mot öster och norr.	-	L2024:1781
103	Röjningsröse	6x1,8	0,4	Avlång samling av stenar mellan 0,3x2 m och 0,5x0,4 m. Delvis övermossade.	-	L2024:1781
104	Fundament till ingång	4,5x3,63	0,4	Stenpackning av stenar i storleken ca 0,4x0,3 m lagda i ett skift upp mot stensyll på södra långsidan av husgrund. Stenpackningen har två utskott mot söder vilka sannolikt varit stöd för påförda jordmassor (nu borteroderade) som bildat en ramp in i husgrunden.	-	L2024:1782
105	Röjningsröse	2,5x2,5	0,5	Rundad samling av stenar mellan 0,3x0,2 m och 0,5x0,4 m. Delvis övermossad.	-	L2024:1781
106	Stenröjd yta	50x13		Plan och stenfri yta, begränsas av dike i väster och skuren av väg i öster.	-	L2024:1781
107	Röjningsröse	8x1	0,3	Avlång samling av stenar mellan 0,3x2 och 0,6x0,5 m. Delvis övermossade.	-	L2024:1782
108	Raseringsmassor	6x1,7		Stenar mellan 0,3x0,3 och 0,5x0,4 m. Utrasade från stenpackning/fundament 101.	-	L2024:1782
109	Nedgrävning	0,4x0,4	0,12	Rund i plan. Fyllning av fet mörk gråbrun lerig silt med inslag av småsten. Sektionsundersökt. Inget tyder på att anläggningen utgör fornlämning.	14	-
110	Stensyll	17x7	0,4	Tätt lagda skarpkantiga (ej tuktade) stenar mellan 0,3x0,2 m och 0,6x0,4 m stora. Utgör syllstenar till husgrund (NÖ-SV), delar av långsidan i SÖ tycks sakna stenar. Övermossad och skadad av skogsväg i NÖ.	3	L2024:1782
111	Dike	42x0,6	-	Dike. Stenröjt mot öster och NV.	-	L2024:1781
112	Dike	35x0,5	-	Dike. Norra halvan mer lik ett åkerhak.	-	L2024:1781
113	Dike	8x0,5	-	Dike.	-	L2024:1781

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3714